

[Lange.]

lingsret i de Kreditforeninger, hvor det hidtil har været Tilfældet, saa Ministeren er vel ikke saa forfærdelig bange for at fortsætte med det System. Den højtærede Minister gjorde gældende, at naar man i Kommissionen udtalte sig om Laantagernes, Medlemmernes Interesse, regnede man med, at det var heldigt ikke at give for store Laan for derved at undgaa Tab. Det ene Sted talte man om at give for store Laan, det andet Sted om Tab. Men det er der ingen Forskel paa, for det er ved at give for store Laan, at man kommer ud for Tab. Jeg har derfor vedblivende den Opfattelse, at man i Realkreditkommissionen, hvor man taler om Selvstyre, leverer Bevis for Rigtigheden af den Opfattelse, at det er en Betyggelse, at Medlemmerne vælger Repræsentanterne, og at disse har Indstillingsret. Ministeren mener, at det skulde øve Indvirkning paa Repræsentanterne, at de staar over for den enkelte Laantager; men det er ikke den enkelte Laansøger, der kan afgøre Valgene, det er de flere Tusind, som er Medlemmer, og som har den Interesse, at Laanene ikke bliver for store. Derfor kan den Afhængighed, som Ministeren omtalte, ikke ytre sig paa den Maade.

Endvidere udtalte Ministeren, at han og jeg skulde kunne være enige om, at det er en rimelig Bestemmelse, man har indført angaaende Amortisation ved Opkøb. Ministeren henviste navnlig til Kurserne for Østifternes Kreditforenings 13de og 14de Serie og sagde, at der var ingen Kursforskel. Det indrømmer jeg, der er ingen væsentlig Forskel — det har varieret noget —, men det afkræfter ikke, at Obligationskøberne sætter megen Pris paa Udtrækningschancen. Det animerer efter min Mening mange Folk til at anbringe deres Penge i Obligationer, at de en Gang imellem har det Held — Folk vil jo gerne have lidt Spil med, det er maaske ikke sundt, men det maa man regne med — at faa udtrukket en Obligation, som de faar 1 000 Kr. for, medens de kan gaa hen og købe en anden Obligation for 900 Kr. At dette øver Indfyldelse paa Obligationskurserne, er jeg ganske overbevist om, og herimod kan man ikke henvise til de to Series Kurser, for Amortisationsperiodens Længde sætter den almindelige Mand sig ikke meget ind i. Jeg tror — og det er den Opfattelse, man har inden for Kreditforeningerne, og derfor har man sat ind paa det Punkt —, at man ved at svække Udtrækningschancen risikerer, at Kursen gaar ned for begge Typer af Obligationer. Vi venter ikke, at Bestem-

melsen, hvis den overhovedet faar nogen Indvirkning, hvad man naturligvis ikke kan bevise, men det er altsaa Opfattelsen i Kreditforeningskredse, vil bevirke, at Kursen for den enkelte Serie gaar ned, men at den vil trykke Obligationskurserne i al Almindelighed til Skade for Laantagerne. Det er det, man er bange for vil ske.

Den højtærede Indenrigsminister mindede om, at han under Højkonjunkturerne i høj Grad advarede imod at lade Ejendomspriserne gaa op og stifte forøget Gæld i Landejendomme — saaledes forstod jeg den højtærede Minister. Jeg husker ikke, at den højtærede Indenrigsminister har gjort det, men naar det bliver sagt, maa det naturligvis være rigtigt. Paa det Sted, hvor Ministeren maaske havde haft størst Indflydelse derpaa, har han imidlertid i hvert Fald ikke advaret med tilstrækkelig stor Kraft, nemlig med Hensyn til Statslaan i Husmandsbrug. Det er vel nok de højeste Laan, vi har her i Landet, og den højtærede Indenrigsminister kunde maaske i sin Tid have medvirket til, at disse Laan var blevet mindre, end de er.

Indenrigsministeren (Dahlgaard): Jeg har med Hensyn til den Udtalelse, der i 1922 blev fremsat i Folketinget af Hr. Henningsen, blot villet værgе ham og mit Parti imod, at deri skulde lægges, at mit Parti havde opfordret til Fremgangsmaader, som førte med sig en forøget Laangivning i Landbrugsejendomme, hvor de store Driftsvingninger og som Følge deraf den store Risiko for Erhvervets Indehavere findes.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Opkøb eller Udtrækning, benægter jeg selvfølgelig ikke paa nogen Maade, at en vis Udtrækningschance medfører en vis højere Kurs, men Spørgsmaalet er blot, hvor meget man faar for sine Penge, og om den forøgede Kurs, man opnaar for Obligationerne, er tilstrækkelig Betaling for, at Amortisationen skal foregaa til Pari uden Hensyn til, hvordan Obligationskurserne stiller sig. Jeg har altsaa den Opfattelse, at det er den ikke. Det er givet, at Laantagerne ved at forpligte sig til Pariudtrækning opgiver enhver Chance for ved en anden Rentefod her i Landet, der medfører en Sænkning af de paagældende Obligationers Kurser, at kunne udbetale deres Obligationer med betydeligt mindre Beløb.

Jeg har i øvrigt under denne Debat skudt hele det principielle Spørgsmaal til Side, men jeg maa dog maaske i denne Forbindelse nævne en Ting. Der er for mig heller ingen Tvivl om, at i Krisetider, hvor visse Kredit-